

Eljött az ideje Horthy Miklós tisztességes megítélésének

2023 június 18. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

A volt kormányzó ellen felhozott vádak túlnyomó részét a bolsevik propaganda ihlette.

Valahányszor el?térbe kerül vitéz nagybányai Horthy Miklós neve Magyarországon, azonnal megszólal az a

hisztérikus kórus, amely antiszemitizmust és fasizmust emlegetve gondoskodik a volt kormányzó nevének lejáratásáról. Ez a gyakorlat a kommunista-szocialista idők ered, amikor szó sem lehetett tárgyilagos vélemények és elemzések hangoztatásáról. A marxista-leninista diktatúra több mint három évtizede letűnt, ám egy szűk kör vonatkozásában továbbra is erős a Horthy Miklóssal kapcsolatos negatív beidézés.

Százötvenöt évvel ezelőtt, 1868. június 18-án, Kenderesen született nagybányai Horthy Miklós, akinek a neve egyesekben barátságtalan indulatokat, a magyarok többségében viszont tiszteletet és nagyrabecsülést ébreszt. Számítatlan érv és bizonyító erejű történelmi tény szól amellett, hogy Horthy tisztességes, keresztény, hazájáért és népéért komoly áldozatokra kész államférfi volt, aki a legnehezebb időkben is vállalta a kormányzással járó megpróbáltatásokat.

Régóta nyilvánvaló, hogy az ellene felhozott vádak túlnyomó részét a bolsevik propaganda ihlette, ennek ellenére vannak, akik valamiféle zsigeri beidézésből ma is szajkózzák a rágalmakat.

A rágalomhadjárat részének volt tekinthető az a csaknem húsz évvel ezelőtt megjelent könyv is, amelynek a bemutatóját 2004 őszén a budapesti Holokauszt Emlékközpontban tartották (a rendezvényen magam is részt vettem). A Titkos alku című, magánkiadásban megjelent könyv nem állított kevesebbet, mint hogy Hitler és Horthy között Klessheimben, 1944. március 18-án titkos alku jött létre, amelynek értelmében Horthy kormányzó vállalta a magyarországi zsidóság mielőbbi, maradéktalan deportálását, cserébe Magyarország szuverenitásáért. A szerző koncepcióját megvilágította ez a kijelentése: „Ha Horthyt oda lehetne helyezni, ahová való, akkor a magyar politikától jelentősen eltérnénk el.”

Ez a megjegyzés jól jelezte a magyar kormányzóval szembeni elfogultságot. Horthynak a zsidósághoz fűződő viszonya nem volt ellenséges, miként azt egyesek mániákusan ismételtetik.

Épp ellenkezőleg, több zsidó családdal ápolt szívélyes kapcsolatokat. Klessheimben nem kötött a zsidóság rovására semmiféle alkut, a kormányzóságot – megnyirbált jogkörökkel – pedig azért vállalta a német megszállás után is, mert attól tartott, hogy a lemondását követően egy náci barát kormányzó lép a helyére.

A korábbi zsidótörvények miatt a zsidóság jogosan neheztel Horthy Miklósról, azonban a kormányzó épp ezekre hivatkozva utasította el Hitler deportálásokról vonatkozó követelését. Horthy Miklós nem volt háborús bűnös, ilyen vádat akkor sem emeltek ellene, amikor a gyűztesek nagyítóval keresték a bűnösöket. Portugáliai emigrációja alatt nyugaton élte, jómódú zsidó családok is támogatták. A becsületes magyar kormányzó ugyanis hosszú hivatali idejében nem gyarapította vagyonát, és külföldi bankszámlákat sem hozott létre – ellentétben sok más vezető politikussal.

Annak idején felkerestem Stark Tamás történészt, a Magyar Tudományos Akadémia Történettudományi Intézetének munkatársát (1995-től 1996-ig a washingtoni Holokauszt Emlékmúzeum ösztöndíjasa volt), és arra kértem, nyilatkozzon az Adolf Hitler és Horthy Miklós második klessheimi tárgyalásával kapcsolatos feltevésekről. Kíváncsi voltam arra, hogy szerinte az 1944. március 18-i találkozó szólhatott-e másról, mint amiről a történészek eddig tudtak. Stark Tamás akkor közölte, hogy a történészek a második klessheimi tárgyalásokról elég pontos információkkal rendelkeznek.

Nincs okunk feltételezni, hogy olyan titkos, szóbeli megállapodásokra is sor került, amelyekre azóta ne derült volna fény – mondta a történész. – Ezekben a tárgyalásokon nem a magyarországi „zsidókérdés” német típusú megoldása volt az elsődleges téma, hanem a Kállay-kormány német szemszögből való megbízhatatlansága.

Német ügynökök ugyanis korábban már felderítették, hogy a Kállay-kormány titokban tárgyalásokat folytatott a nyugati hatalmakkal annak érdekében, hogy kivezesse az országot a háborúból. Hitlerék a Kállay-kormány elmozdítását és egy számukra megbízható új kormány felállítását akarták elérni. Elsősorban erre akarták rávenni Horthyt.

A történész szerint a zsidóság totális deportálásáról nem volt szó, ez a tárgyalásokon nem merült fel. Arra a kérdésre, hogy helytálló-e a feltételezés, miszerint Horthy sürgette a deportálásokat, Stark Tamás így felelt: – Horthy ez idő tájt a zsidókérdésben passzivitást mutatott. A zsidókérdést teljes mértékben a kormány hatáskörébe

utalta. Korábban több zsidótörvényt is életbe léptettek Magyarországon, de amikor a német megszállás után a holokauszt teljes valóságában kibontakozott, akkor már nem törvények, hanem rendeletek születtek. Horthy a rendeleteket sem írta alá. Később viszont feladta a passzivitását.

Horthy az úgynevezett csendőrpuccs időszakában ismét aktívvá vált. Ezzel kapcsolatban a történész a következőket mondta: – Ennek sok oka lehet. Tudjuk, hogy még a csendőrpuccs előtt, kerülő úton eljuttatták hozzá az auschwitzi jegyzőkönyvet. Ezen keresztül szembesült a Magyarországról elszállított zsidók tömeges megsemmisítésének valóságával. (...) Horthy a koronatanács június 26-i ülésén kezdeményezte a deportálások leállítását, valamint Endre László és Baky László belügyi állami titkárok menesztését. A július 7-i úgynevezett csendőrpuccs még inkább ebbe az irányba mozdította. Az esztergomi páncélos hadosztály néhány egységének segítségével eltávolította a csendőröket, és megakadályozta a fővárosi zsidóság elhurcolását.

Arra a kérdésre, hogy az ország, illetve a zsidóság szempontjából miként alakult volna a helyzet, ha Horthy Klessheim után lemond, Stark Tamás ezt válaszolta: – Horthy játszott a lemondás gondolatával, de aztán elállt ettől, mert Hitler ügyes taktikával azt ígérte neki, hogy ha Magyarországon a belpolitikai helyzetet, illetve a frontot stabilizálják, akkor a német csapatok elhagyják az országot. Horthy azt gondolta, hogy a németek kivonulását követően visszanyerheti a cselekvési szabadságát, és kivezetheti az országot a háborúból, aminek persze nem volt realitása. A zsidóság szempontjából feltételezhetően rosszabb lett volna a helyzet, mert ebben az esetben a deportálást, ami addig rekordsebességgel zajlott, teljesen végrehajtnák, és annak a budapesti zsidóság is áldozatául esik.

Elérkezett az ideje Horthy Miklós tisztességes és tárgyilagos megítélésének, érdemei elismerésének. Eleget hallottunk a „bőnép”, de nem kellene örök időkre eltérni azokat a marxista ihletésű rágalmatokat, amelyeket radikális hangoskodók szék csoportja rendre ismételt, valahányszor Horthy történelmi szerepének megítélése szóba kerül.

Bánó Attila

A szerző író, újságíró

www.magyar nemzet.hu

Ajánló

